Gemeente Borger-Odoorn

Update sociaal domein

12 februari 2025

Opgesteld door: Sander Bus
In opdracht van: Anita van der Schuur

cittaslow

Update sociaal domein

Wmo

Algemene opmerkingen over de uitgevoerde analyses

De analyses over Wmo-voorzieningen zijn gemaakt op basis van:

- data uit CiVision m.b.t. de factureringsgegevens over zorg in natura (ZIN)
- data van de Sociale Verzekeringsbank (SVB) over de uitgekeerde bedragen van PGB's t.b.v. de Wmo

De ZIN-data is completer, waardoor er meer diepgaande analyses over ZIN aanwezig zijn in dit rapport. PGB komt wel voor in de totaaloverzichten.

Meetmoment: 7 februari 2025 (data is in de nacht van 6 op 7 februari uit de systemen gehaald)

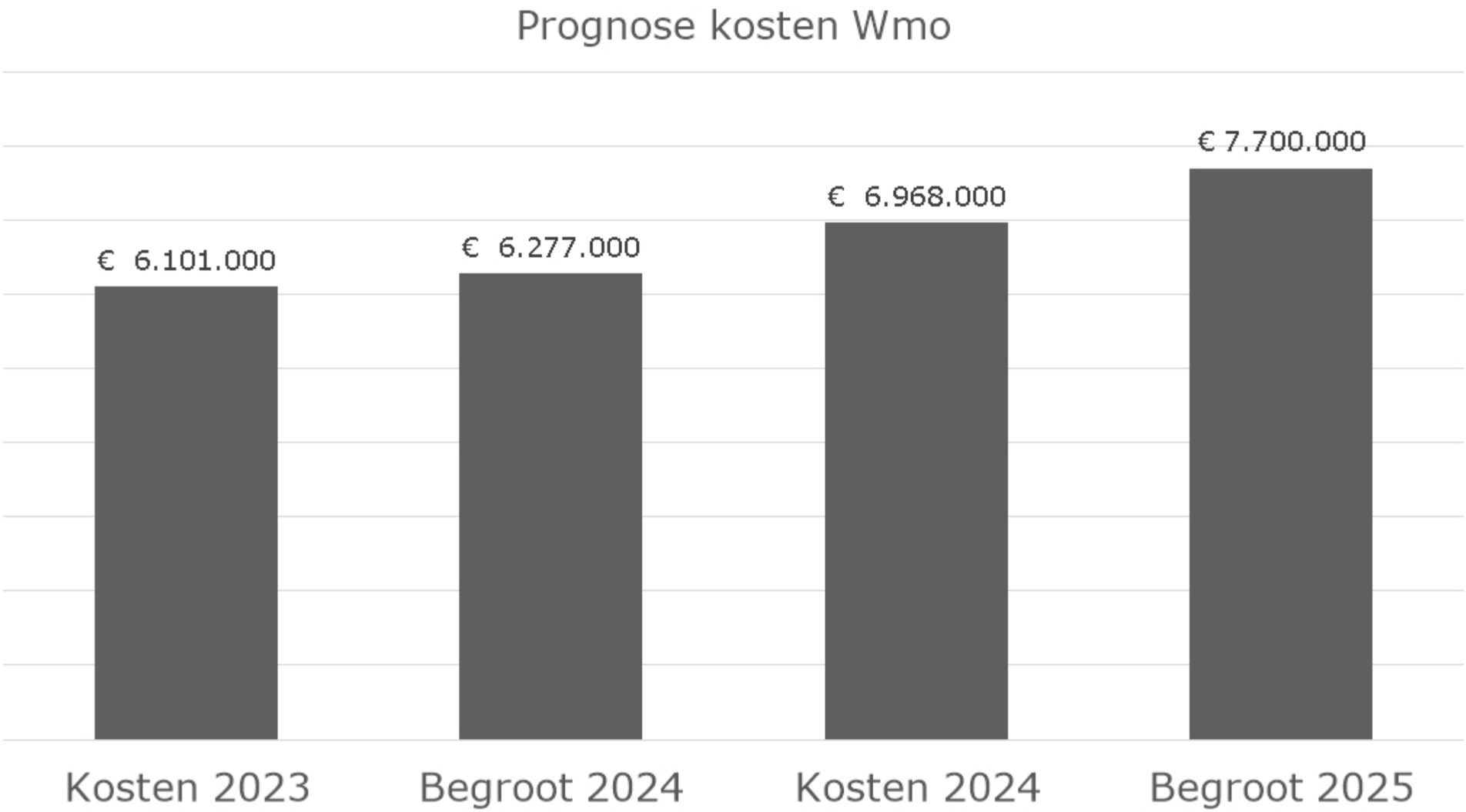
Wmo
ZIN & PGB

Opvallend

1. We zien in 2024 een stijging van 14% van de kosten t.o.v. 2023. Dit komt vooral door een indexaties.
2. We zagen in 2023 een stijging van 10% van de kosten t.o.v. 2022. Dit komt vooral door een stijging van het aantal cliënten bij ‘Hulp bij huishouden’.

Wmo
ZIN & PGB

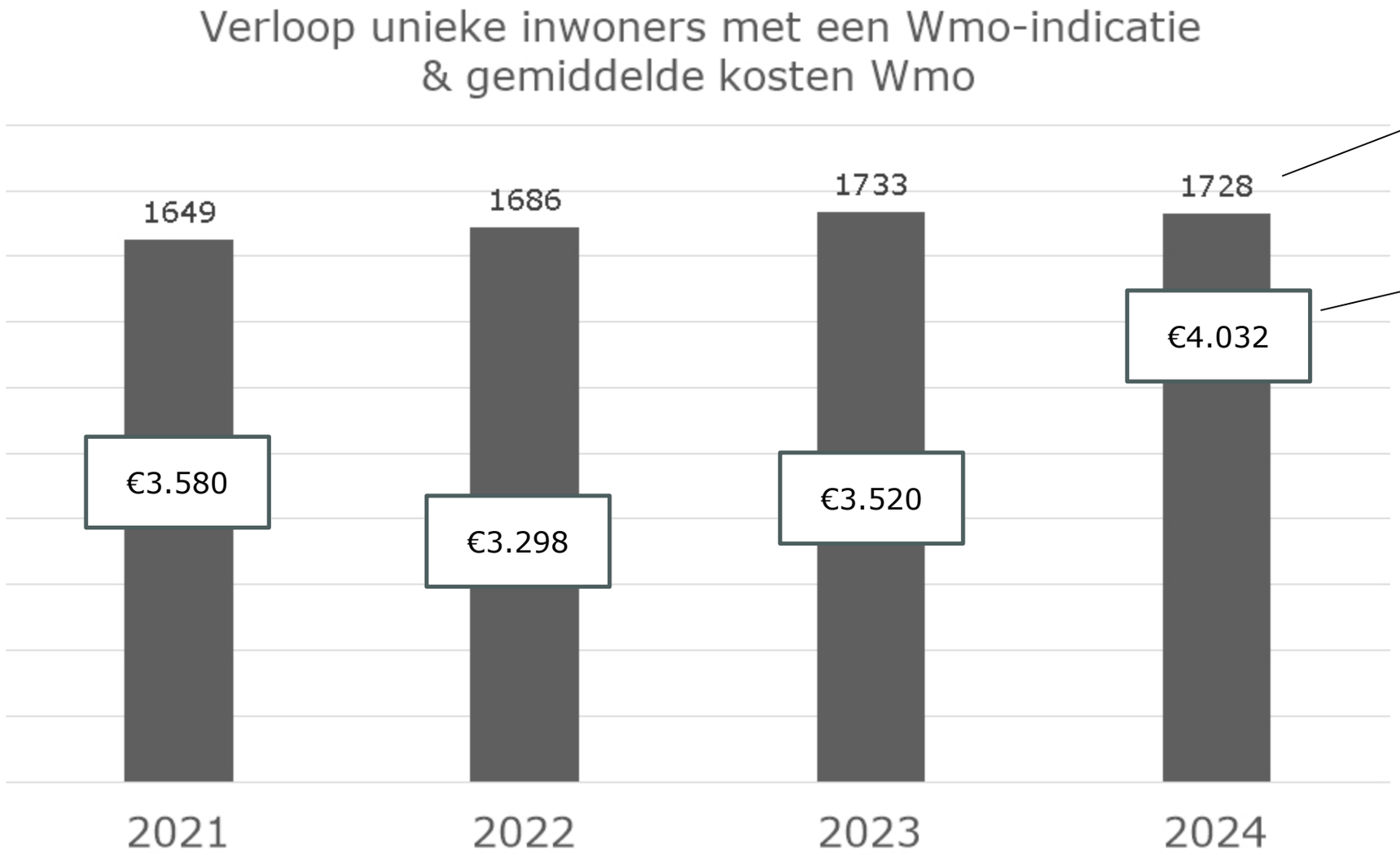

Opvallend

1. Het hier getoonde bedrag voor Begroot 2024 is de initiële begroting.
2. De begroting 2024 is in de loop van het jaar bijgesteld naar €7.008.000
   Dit ligt dichtbij de werkelijk kosten.

3. De begroting 2025 is met name hoger in verband met een nieuwe aanbesteding voor huishoudelijke hulp.

Wmo
ZIN & PGB

Leeswijzer
Aantal inwoners die gebruik maken van Wmo-voorzieningen

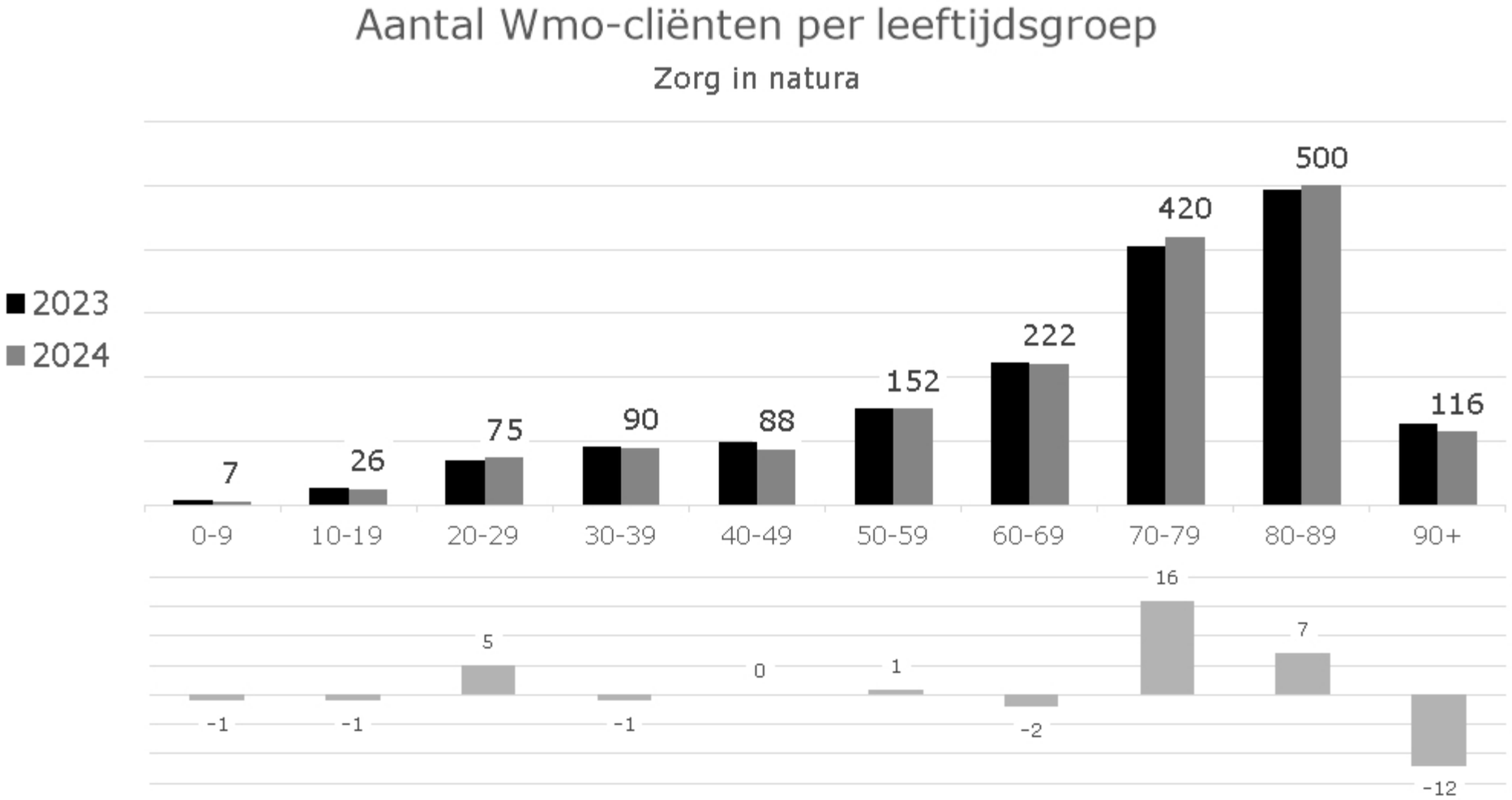
Leeswijzer
Gemiddelde kosten per inwoner die gebruik maakt van Wmo-voorzieningen

Opvallend

1. Aantal inwoners met Wmo-indicatie is iets gedaald t.o.v. 2023, terwijl het gemiddelde bedrag per inwoner, die gebruik maakt van Wmo, stijgt van €3.520 naar €4.032.
2. De stijgende prijzen (als gevolg van indexatie en een vernieuwd contract met hogere tarieven) verklaren de stijging van de totale kosten.
   Als voorbeeld: in oktober 2023 zijn de tarieven voor huishoudelijke hulp met 15% geïndexeerd
3. In tegenstelling tot Jeugdzorg, wordt de toename van kosten Wmo **niet** gedreven door de duurste casussen. De top 20 duurste casussen kostten in 2023 €700k en in 2024 €800k.

Let op
De volgende analyses laten PGB buiten beschouwing

Wmo
ZIN

Aantal cliënten

Verandering aantal cliënten t.o.v. 2023

Opvallend

1. We zien dat meer inwoners gebruik maken van Wmo-voorzieningen in de hogere leeftijdsgroepen.

2. Tussen 60 en 69 jaar maakt 5% van onze inwoners gebruik van één of meer Wmo-voorzieningen.
   Tussen 70 en 79 is dat 15%.
   Boven de 80 is dat 40%.

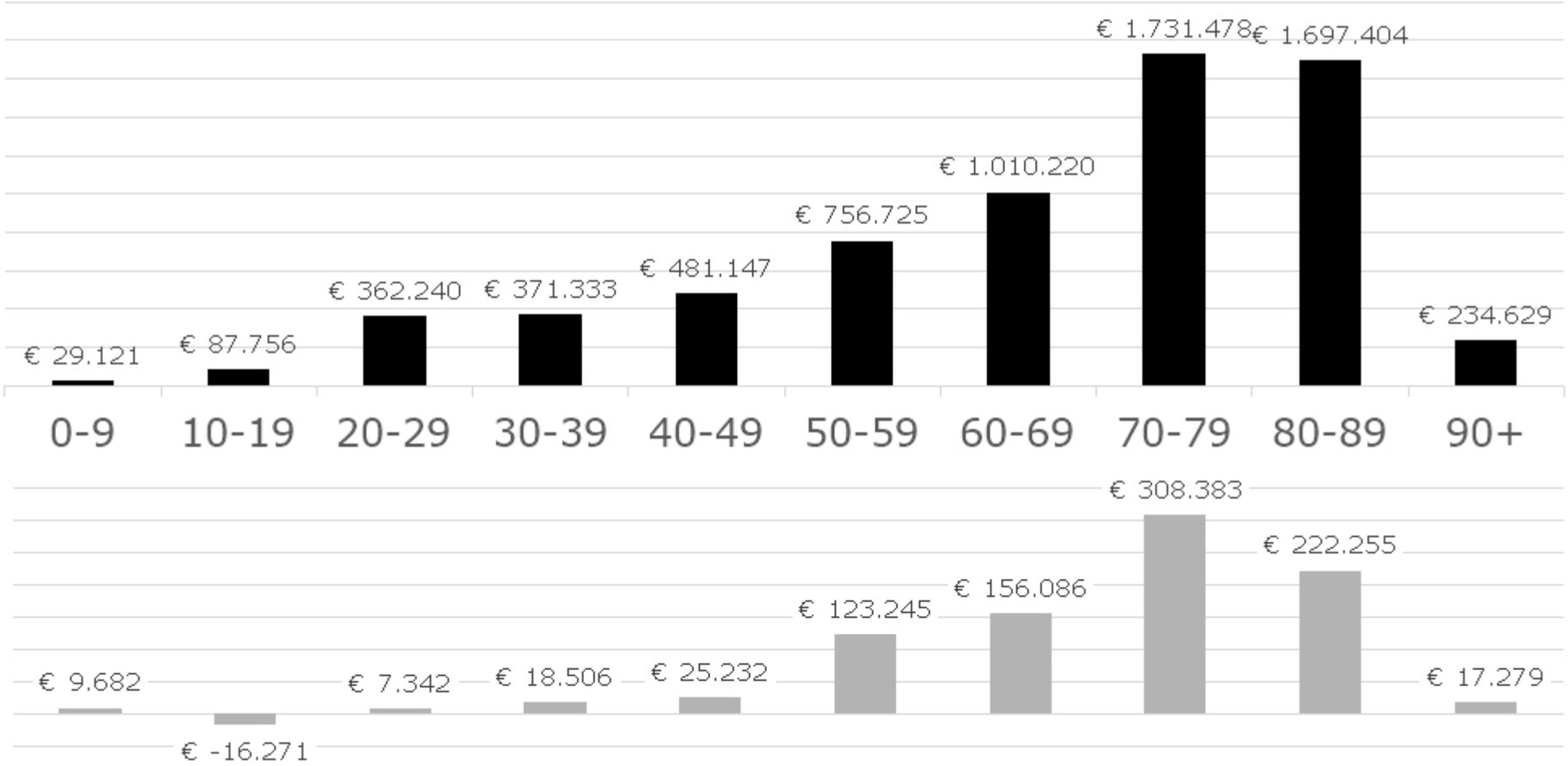
3. We zien geen grote verandering in aantal inwoners per leeftijdsgroep die gebruik maken van Wmo-voorzieningen.

cittaslow

Wmo
ZIN

Kosten Wmo-voorzieningen per leeftijdsgroep

Zorg in natura

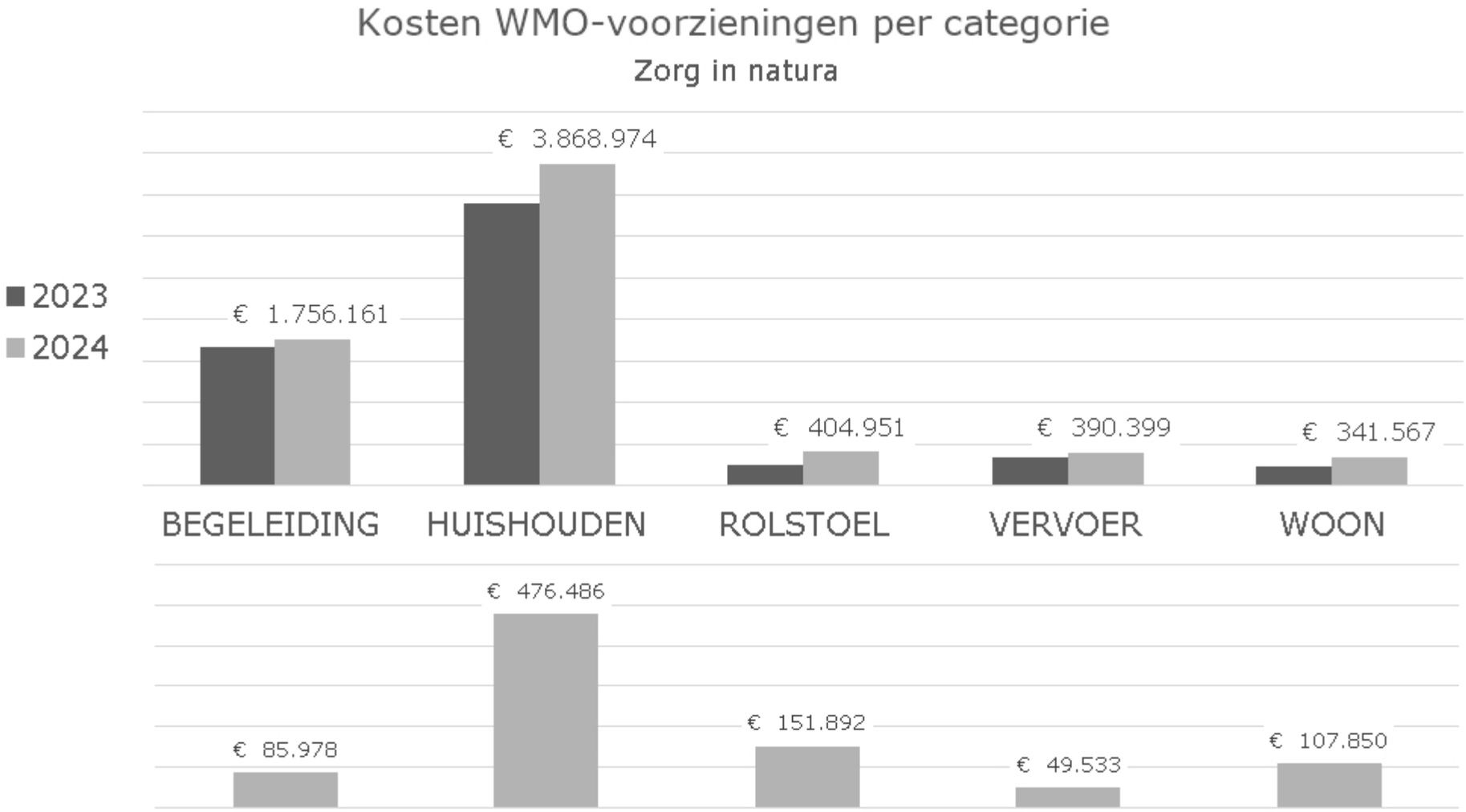
Kosten 2024

Verandering kosten t.o.v. 2023

Opvallend

1. Logischerwijs worden er meer kosten gemaakt in de hogere leeftijdsgroepen
2. De grootste toename zien we in de groep van 70 tot 80 jaar.
3. De kosten binnen de groepen 50 tot 80 stijgen met ca. 20% t.o.v. 2023.
4. De kosten in de groep 80 tot 90 stijgen met ca. 15% t.o.v. 2023

Wmo
ZIN

Kosten 2024

Verandering kosten t.o.v. 2023

Opvallend

1. Zowel de meeste kosten, als de grootste groei zitten in ‘Hulp bij huishouden’. Deze groei wordt veroorzaakt door indexatie.

2. De toename van kosten in de categorie *Rolstoel* wordt voor de 30% veroorzaakt door een individueel geval.
   De rest van de toename wordt verklaard door hogere tarieven.

3. De kosten van grotere woningaanpassingen zijn hoog (>€20.000 per cliënt).
   De gemeente zet zich samen met omliggende gemeenten in om aangepaste woningen te ‘hergebruiken’. Als een reeds aangepaste woning vrijkomt, wordt gekeken of er een huurder in kan, die dezelfde aanpassing nodig heeft.

Wmo

Conclusies

- De **uitgaven** voor Wmo-voorzieningen zijn in 2024 gestegen, voornamelijk door **indexaties** en door een nieuw contract met **hogere tarieven** (hulpmiddelen).
- Het **aantal** inwoners dat gebruik maakt van Wmo-voorzieningen is **iets gedaald**.
- De meeste Wmo-kosten worden gemaakt voor **70-plussers** en met name voor **hulp bij huishouden**.

- Verdere **kostenstijging** van Wmo is niet onwaarschijnlijk, door verdere prijsstijgingen, vergrijzing en/of vakere voorkomen van hoge kosten van bijzonder prijzige, eenmalige voorzieningen.

Update sociaal domein

Jeugd

Algemene opmerkingen over de uitgevoerde analyses

De analyses over Jeugdzorgvoorzieningen zijn gemaakt op basis van:

- data uit CiVision m.b.t. de factureringsgegevens over zorg in natura (ZIN)
- data van het SVB over de uitgekeerde bedragen van PGBs t.b.v. jeugdzorg

De ZIN-data is completer, waardoor er meer diepgaande analyses over ZIN aanwezig zijn in dit rapport. PGB komt wel voor in de totaaloverzichten.

Meetmoment: 5 februari 2025 (data is in de nacht van 4 op 5 februari uit de systemen gehaald)

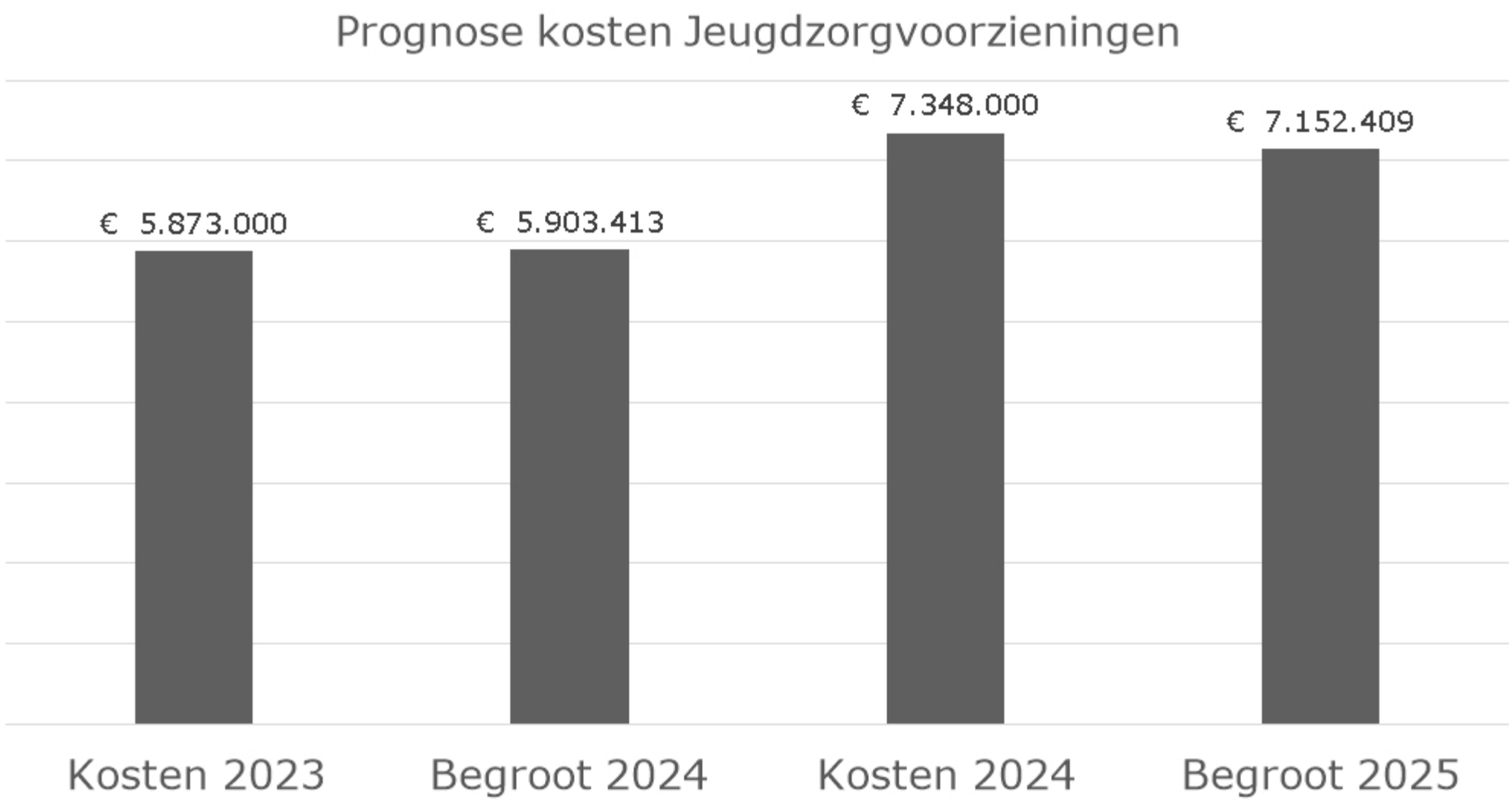
Jeugd
ZIN & PGB

Opvallend
1. De kosten voor jeugdzorg zijn in 2024 fors gestegen

NB. De structurele daling vanaf 2022 komt door de invoering van het nieuwe woonplaatsbeginsel

Jeugd
ZIN & PGB

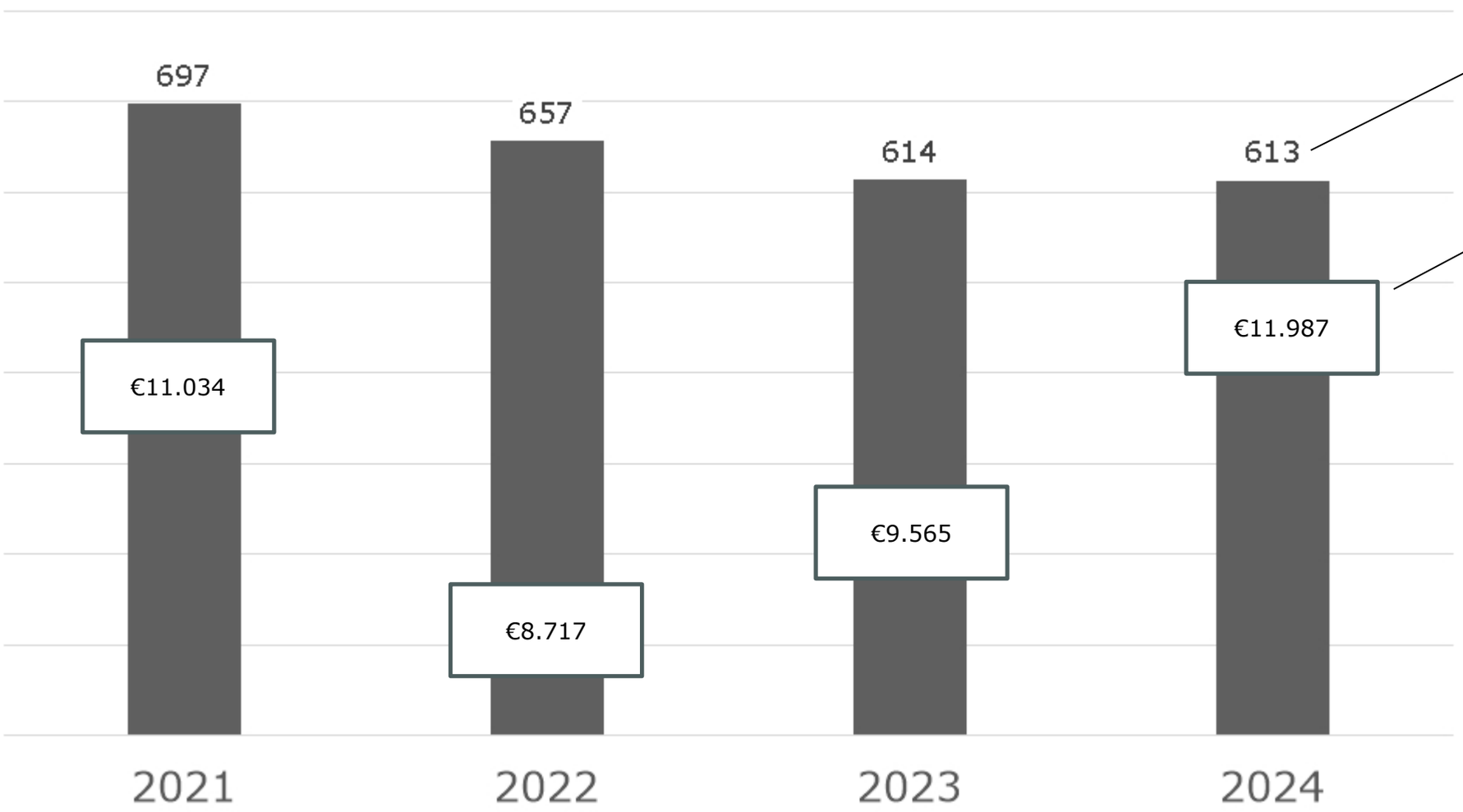
Opvallend

1. Het hier getoonde bedrag voor Begroot 2024 is de initiële begroting.
2. De begroting 2024 is in de loop van het jaar bijgesteld naar €7.346.416
   Dit ligt dichtbij de werkelijk kosten.

3. Begroting 2025 is vastgesteld in de buurt van kosten 2024.

Jeugd
ZIN & PGB

Verloop aantal jeugdigen & gem. kosten voorzieningen jeugdzorg

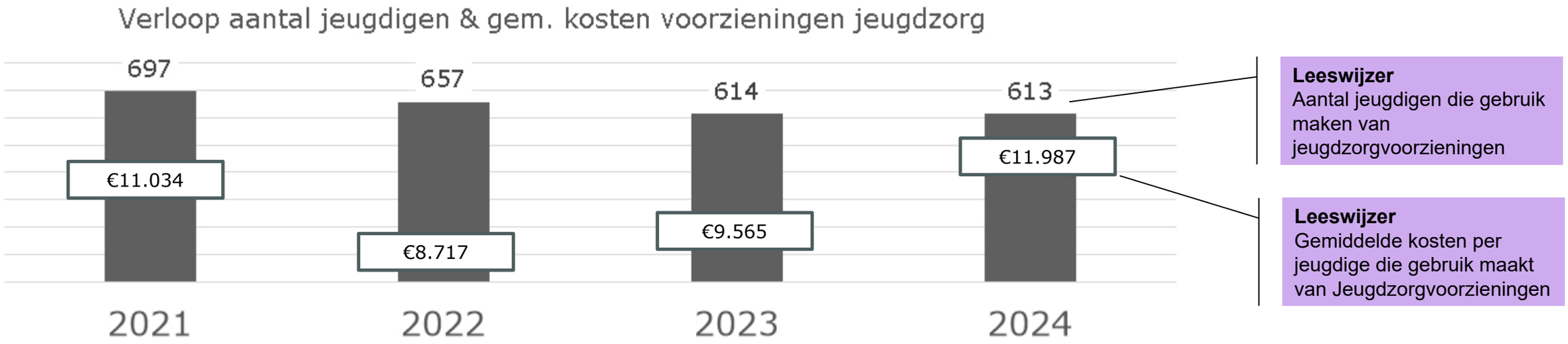
Leeswijzer
Aantal jeugdigen die gebruik maken van jeugdzorgvoorzieningen

Leeswijzer
Gemiddelde kosten per jeugdige die gebruik maakt van Jeugdzorgvoorzieningen

Voor wat opvalt: zie volgende slide

Dezelfde grafieken als op de vorige pagina
-
Nu met opvallende zaken

Jeugd
ZIN & PGB

Opvallend

1. Aantal jeugdigen met jeugdzorg-indicatie is na twee jaren van daling gestabiliseerd op 613.

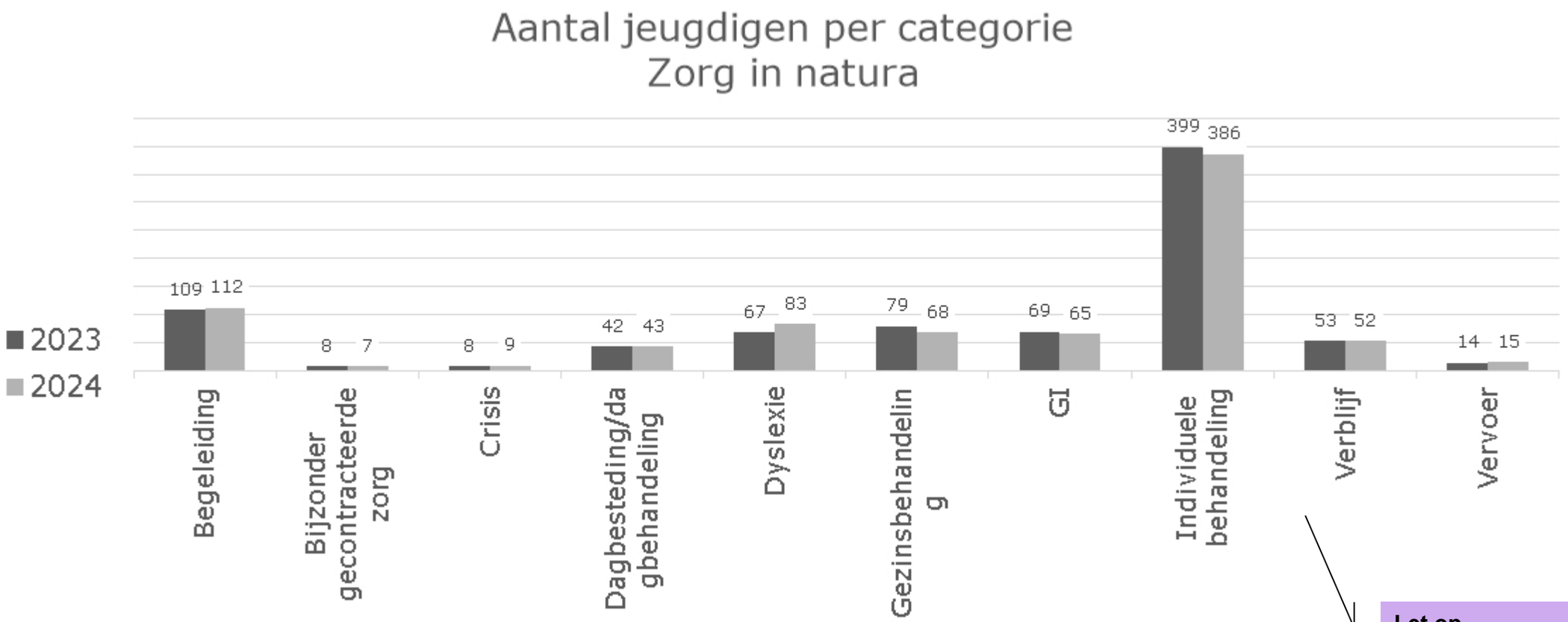
2. Gemiddelde kosten (en daarmee de totale kosten) zijn flink gestegen t.o.v. 2023:
   - Gemiddelde kosten van de 20 duurste casussen zijn gestegen van €93k naar €135k: ca. €840k
   - Gemiddelde kosten van de subtop (21 t/m 50) duurste casussen zijn gestegen met €7k: ca. €210k
   - Gemiddelde kosten van de rest is gestegen met €700: ca. €400k

   Samen levert dat bijna €1.500.000 kostenstijging op

3. Verklaring kostenstijgingen:
   - Indexering van het tarief conform contractuele afspraken (indexatie OVA 6,56 %);
   - Stijging van complexe casuïstiek waar de gemeente (financieel) voor verantwoordelijk is, maar waar we niet altijd invloed op hebben;
   - In de Hervormingsagenda is afgesproken om de residentiele jeugdhulp te transformeren naar een zo thuis mogelijke, regionaal georganiseerde kleinschalige woonvorm. Voorzieningen worden fasegewijs omgebouwd tot kleinschalige woonvoorzieningen met passende etmaaltarieven. Jeugdigen uit Borger-Odoorn maken gebruik van deze voorziening;
   - Vanaf 01-01-2024 zijn de tarieven voor de gecertificeerde instelling gestegen naar aanleiding van de landelijke tariefstelling;

Let op
De volgende analyses laten PGB buiten beschouwing

Jeugd ZIN

Let op
Een jongere kan meer dan 1 jeugdzorgvoorziening ontvangen.

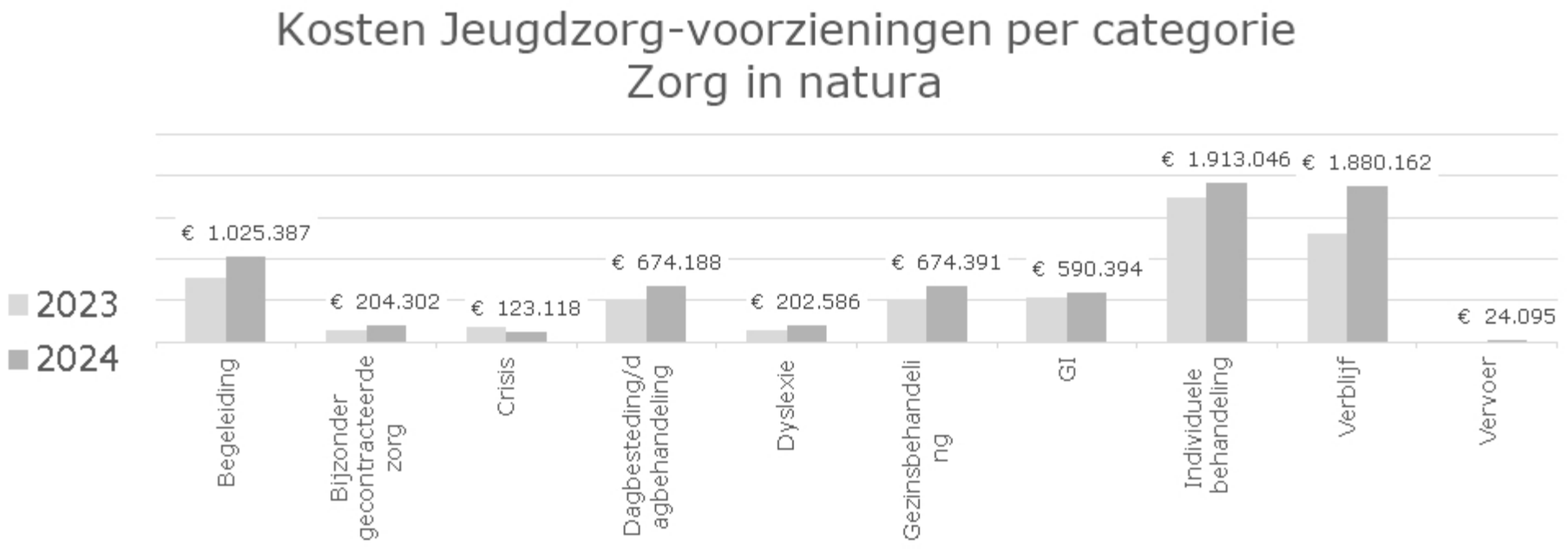
Opvallend

Over de linie zien we dat het aantal jongeren stabiel is

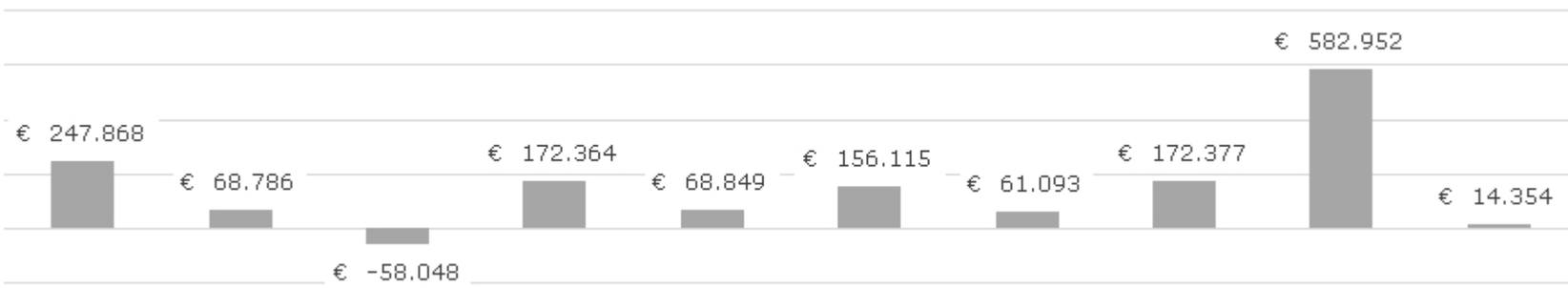
Uitzonderingen zijn

- Dyslexie, waar 16 extra jongeren gebruik van maken (stijging van 24%)
- Gezinsbehandeling, waar 9 minder jongeren/gezinnen gebruik van maken (daling van 11%)

Jeugd
ZIN

Kosten

Toename kosten t.o.v. 2023

Opvallend

1. De meeste kosten worden gemaakt op Individuele behandeling
2. De grootste groei zien we op Verblijf en Begeleiding.

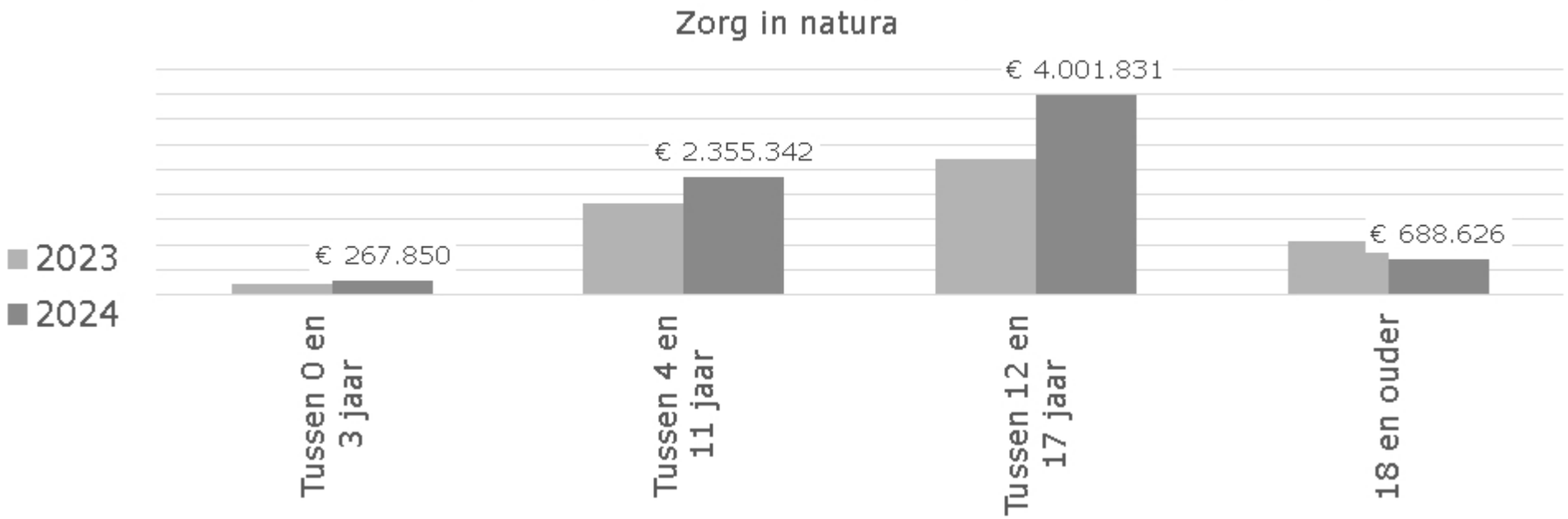
3. In 2025 zetten we in op leefstijl en preventie, om te voorkomen dat jongeren instromen in de jeugdzorg.

4. Schooluitval en de stop op speciaal onderwijs hebben geleid tot een sterke stijging in het aantal kinderen dat 1-op-1 begeleiding nodig heeft. De kosten hiervan zijn gestegen van €90k in 2020 naar €190k in 2023 en €370k in 2024.

5. Daarnaast wordt SMI (sociaal medische indicatie) vaker als vangnetregeling ingezet om gezinnen te ontlasten via de kinderopvang. De kosten hiervan zijn gestegen van €50k in 2020 naar €75k in 2023 en €135k in 2024. NB. Dit komt niet uit het jeugzorgbudget.

Jeugd
ZIN

Kosten Jeugdzorg-voorzieningen per leeftijdsgroep

Kosten

Toename kosten t.o.v. 2023

Opvallend

1. Zowel de meeste kosten, als de grootste groei zit in de groep tussen de 12 en 17 jaar (45% toename t.o.v. 2023)
2. De groep tussen 4 en 11 jaar is daarna het grootst en laat een toename van 30% zien t.o.v. 2023

Conclusies

- De **uitgaven** voor jeugdzorgvoorzieningen zijn in 2024 flink gestegen, onder andere door **indexering conform contractuele afspraken** en **stijging complexe casuïstiek**
- Het **aantal** jeugdigen dat gebruik maakt van Jeugdzorgvoorzieningen is **stabiel** gebleven.
- De meeste Jeugdzorg-kosten worden gemaakt voor **adolescenten tussen 12 en 17 jaar** en met name voor **individuele behandeling** en **verblijf**.

- We stimuleren het omvormen van individuele naar meer collectieve vormen van zorg en ondersteuning
- We zijn erg bewust van de kostenstijgingen en nemen de verwijzers hierin mee

Update sociaal domein

Participatie

Algemene opmerkingen over de uitgevoerde analyses

De uitgevoerde analyses gaan over het uitkeringsdeel van de participatiewet. De voorzieningen die geleverd worden vanuit de participatiewet zijn buiten beschouwing gelaten.

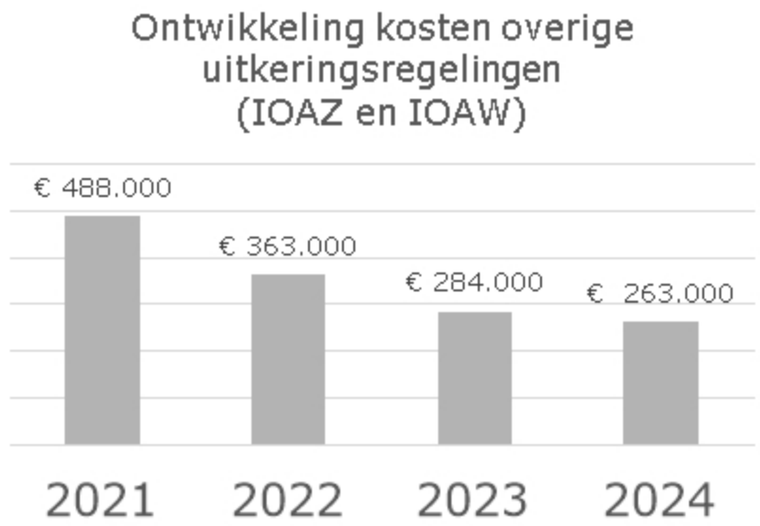
De analyses over participatie zijn gemaakt op basis van:

- data uit CiVision Budgetten Participatiewet t.b.v. de financiële gegevens
- data uit QlikSense 'Werk & Inkomen (Emmen)' t.b.v. aantal inwoners en duur van de uitkeringen.

Meetmoment: 5 februari 2025 (data is in de nacht van 4 op 5 februari uit de systemen gehaald)

Participatie

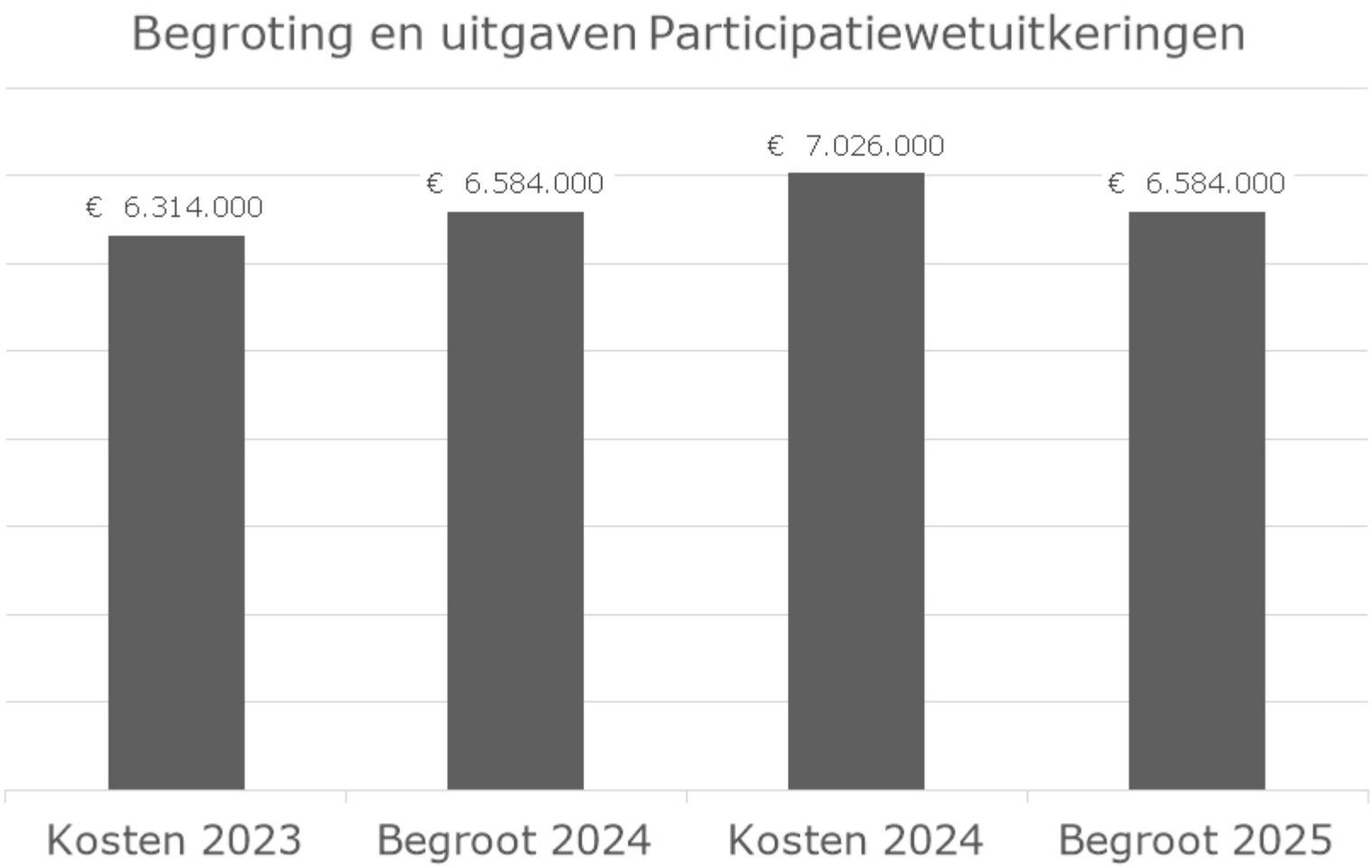
Opvallend

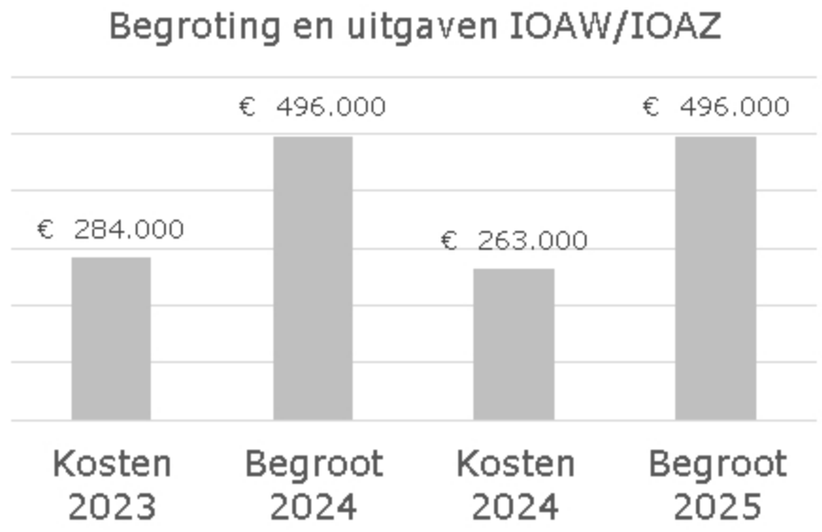
1. In 2022 daalden de kosten voor de Participatiewet met 17% omdat er in 2021 grote uitstroom was naar werk door een gunstige arbeidsmarkt na het eerste coronajaar.
2. In 2023 stegen de kosten doordat het minimumloon met 10,1% werd verhoogd.

3. In 2024 stegen de kosten met 10%, deels door verhogen van het minimumloon (januari 2024 en juli 2024) en deels door toename van het aantal ontvangers van een uitkering vanuit de participatiewet.

4. De kosten overige regelingen blijven in 2024 stabiel op een relatief laag bedrag.

Participatie

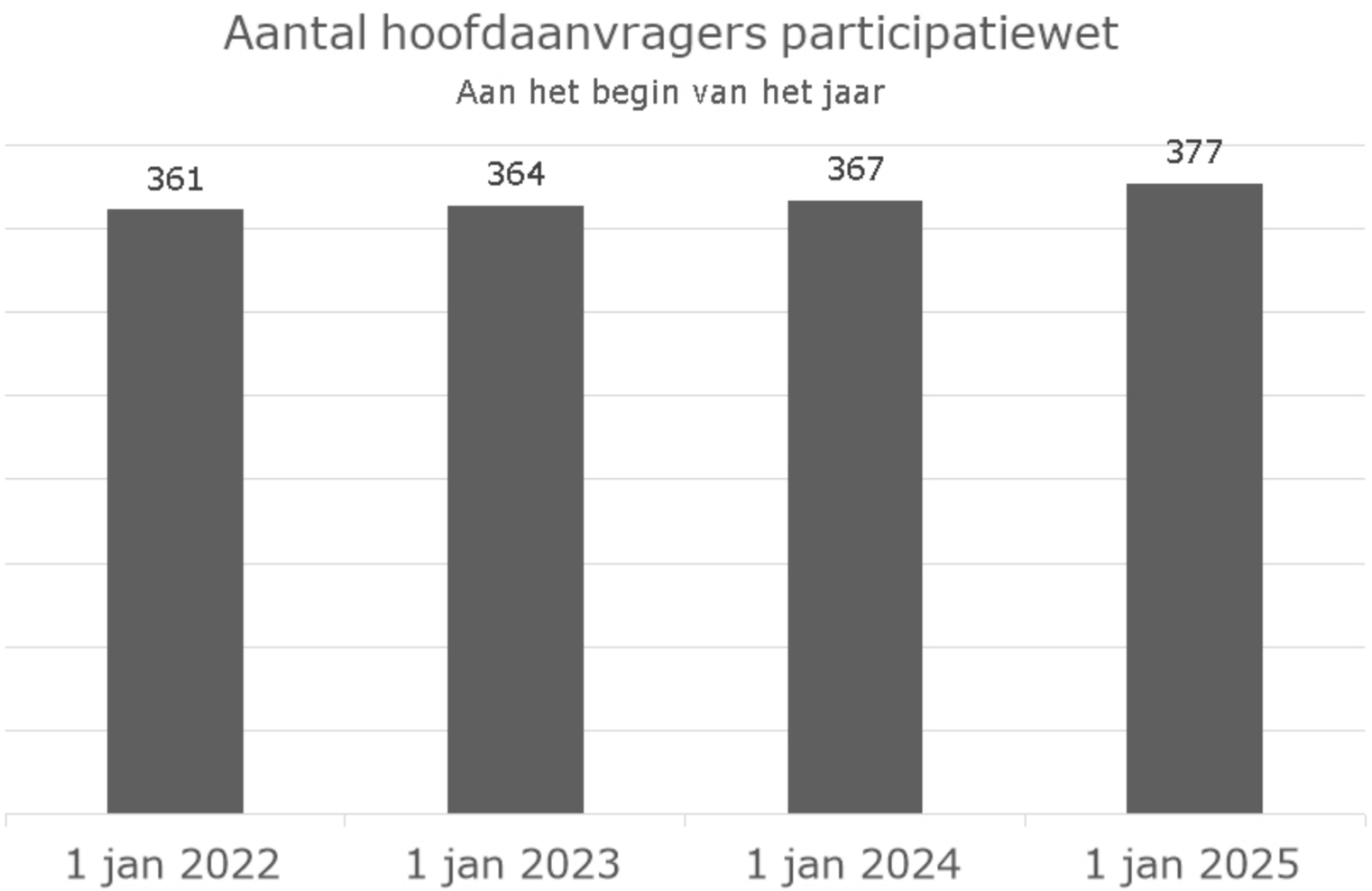

Opvallend

1. Het hier getoonde bedrag voor Begroot 2024 is de initiële begroting.
2. De begroting 2024 is in de loop van het jaar bijgesteld naar €6.857.000
   Dit ligt dichtbij de werkelijk kosten.

3. De begroting van 2025 is op basis van de verwachte uitkering vanuit het Rijk. Dit bepaalt het Rijk op basis van het aantal uitkeringen 2 jaar geleden. In oktober wordt de uitkering vanuit het Rijk definitief bepaald.

Participatie

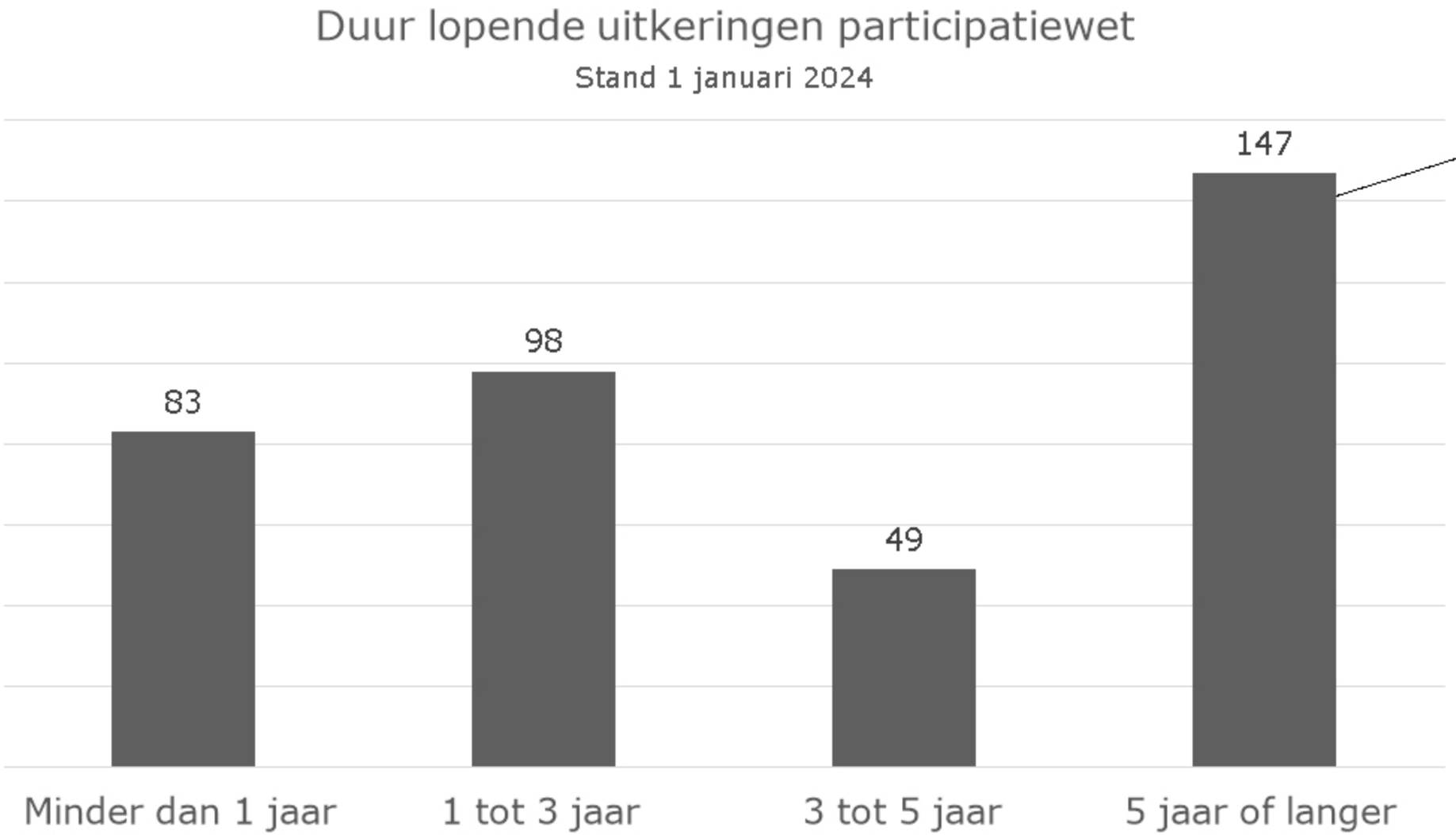

Opvallend

1. Aantal uitkeringen vanuit participatiewet is licht aan het stijgen sinds 1 januari 2022
2. De daling van het aantal uitkeringen vanuit IOAW en IOAZ lijkt te zijn afgevlakt.

Participatie

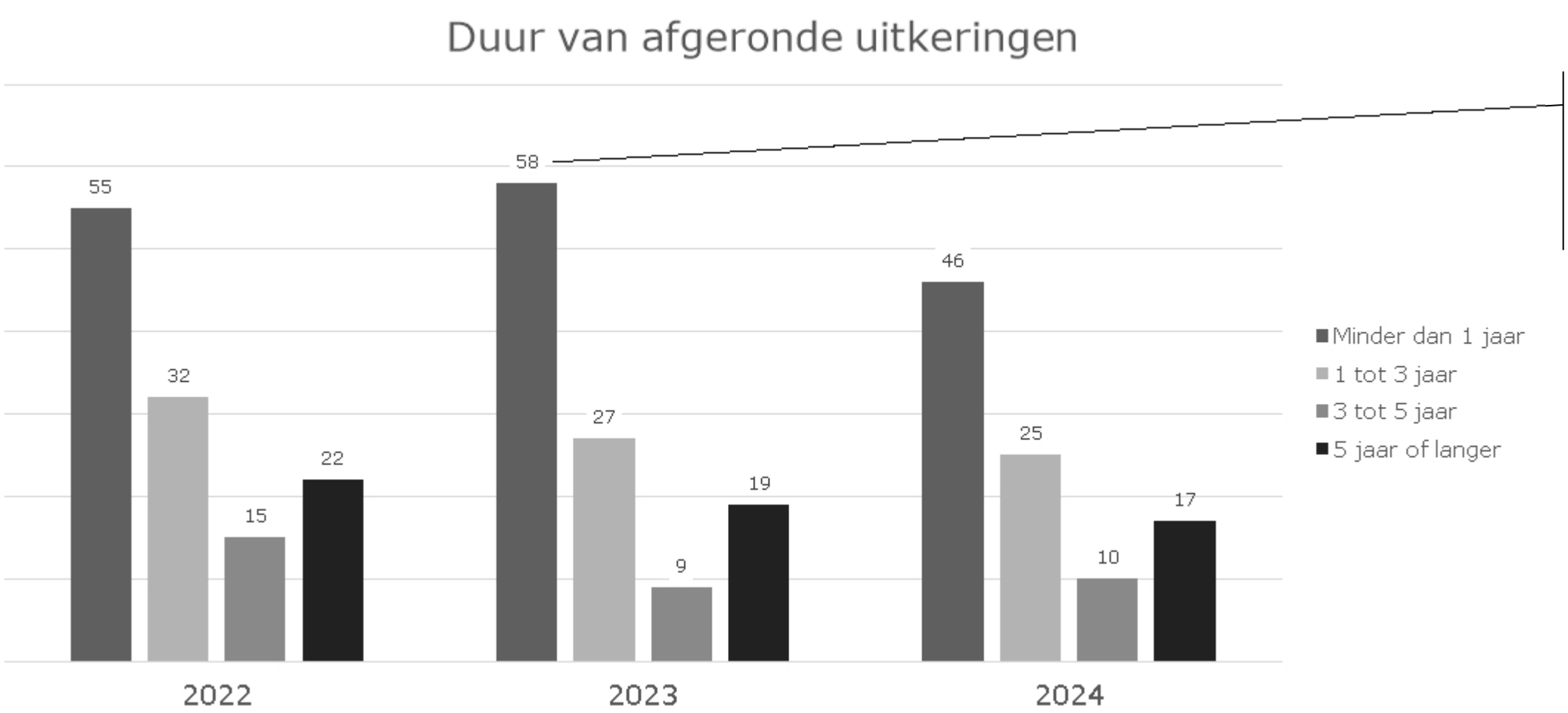
Leeswijzer
Er waren op 1 januari 2025 147 inwoners die 5 jaar of langer een uitkering o.b.v. de participatiewet ontvangen

Opvallend

1. Ongeveer de helft van de inwoners met een uitkering op basis van de participatiewet, hebben deze uitkering minder dan 3 jaar. De andere helft heeft de uitkering 3 jaar of langer.
2. Er is een relatief grote groep inwoners die al 5 jaar of meer een uitkering krijgt

NB. Deze grafiek toont basisgegevens. Houdt er rekening mee dat er inwoners zijn die na korte tijd terugvallen naar een PW-uitkering. We zien dat van de 83 inwoners die momenteel minder dan 1 jaar een uitkering hebben, er 16 zijn die 3 maanden voor de start van de huidige uitkering, ook al een uitkering hadden.

Participatie

Leeswijzer
In 2023 zijn er 58 uitkeringen afgerond, die minder dan een jaar gelopen hebben

Opvallend

1. De meeste uitstroom zien we binnen een jaar na de start van de uitkering.
2. De belangrijkste redenen voor uitstroom zijn het zelfstandig genereren van inkomen en het verhuizen uit de gemeente. Deze beide uitstroomredenen zien we ongeacht hoe lang iemand een uitkering heeft gehad.
3. Elke groep kent uitstroom. Dit houdt in dat ook inwoners die langer een participatie-uitkering krijgen, kunnen uitstromen. De kans op uitstromen wordt wel steeds kleiner.
4. Uitstroom kan zijn doordat iemand weer zelfstandig aan het werk is, maar kan bijvoorbeeld ook het gevolg zijn van verhuizen, overlijden of het bereiken van de pensioenleeftijd.

Participatie

Conclusies

- Het **aantal** inwoners dat gebruik maakt van een participatie-uitkering is iets **gestegen**.
- De participatie-uitkering **eindigt** het vaakst doordat iemand weer **zelfstandig inkomen** genereerd.
- Ook inwoners die al langer een uitkering krijgen, lukt het om weer zelfstandig inkomen te genereren. De kans hierop wordt wel kleiner.